

Mitruly Miklós néprajzi bibliográfiája

Mitruly Miklós (Kraszna, 1931. március 7. – Szilágysomlyó, 2019. június 11.) folklorista. Az elemi iskola négy osztályát Krasznán, gimnáziumi és középiskolai tanulmányait a zilahi Wesselényi Kollégiumban végezte (1950), magyar szakos tanári képesítést a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen szerzett (1954). Pályáját az egyetemen gyakornokként kezdte, 1957-től tanársegéd, 1961-től nyugdíjba vonulásáig (1990) adjunktus volt. Ez idő alatt néprajzi témájú államvizsga dolgozatok szakirányítója, oktatott alaptárgya a magyar népköltészet.¹

Önálló kötet

1. *Szóból ért az ember. Népi elbeszélések Krasznáról.* (Gyűjt., s. a. r., előszó és jegyz. Mitruly Miklós.) Erdélyi Gondolat Kiadó, Székelyudvarhely, 1999.
2. *Megsűgta a kisujjam. Krasznai szólások és közmondások, kurjantások, találós kérdések.* (Gyűjt., s. a. r., előszó és jegyz. Mitruly Miklós.) Székelykapu Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2005.

Egyetemi jegyzet

3. *Magyar népköltészet.* [Egyetemi jegyzet.] Universitatea „Babeş-Bolyai”, Facultatea de Litere, Cluj, 1974.

Társ szerzős kötet

4. Kész Csaba Levente – P. Buzogány Árpád – Mitruly Miklós – Vő Gabriella: *Nagy góbé a székely. Erdélyi népi elbeszélések, anekdoták, igaz történetek.* (Vál., összeáll. és szerk. Beke Sándor.) Erdélyi Gondolat Kiadó, Székelyudvarhely, 2005.

¹ Lásd róla (magyar nyelven): Gáborján Alice: Mitruly Miklós. In: Ortutay Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon III. (K–Né)* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980, 630.; M[urádin]. L[ászló].: Mitruly Miklós. In: Dávid Gyula (főszerk.): *Romániai magyar irodalmi lexikon III. (Kh–M)* Kriterion, Bukarest, 1994, 449., illetve [N. N.]: Mitruly Miklós (Néprajzosok kislexikona). In: *Bölcsőringató. Az Igaz Szó Évkönyve.* Igaz Szó Kiadó, Marosvásárhely, 1984, 160.

Szerkesztett kötet

5. *Magyar népballadák II. köt. / Balade populare maghiare*. Vol. II. (Ed. bilingvă. Románra fordította / Traducere de Petre Şaitiş.) Összeállította / Antologie de Mitruly Miklós. Clusium Könyvkiadó / Editura Clusium, Kolozsvár / Cluj-Napoca, 1993.

Kötetekhez írt előszók

6. Előszó. In: Kiss Jenő (összeáll.): *Csillagok, csillagok... Magyar népdalok*. (Tanulók könyvtára, 28.) Ifjúsági Könyvkiadó, Bukarest, 1964. 5–26.
7. Előszó. In: Hajdu Attila (szerk.): *A 750 éves Szilágysomlyó (1251–2001)*. Báthory István Alapítvány (BIA) – Művelődés, Kolozsvár, 2001. 8–10.

Tanulmánykötetekben, évkönyvekben megjelent tanulmányok

8. A Keresztúr környéki székely népköltészet a magyar folklórkutatásban. In: Molnár István – Bucur Nicolae (szerk.): *A Székelykeresztúri Múzeum Emlékkönyve*. Tanulmányok, közlemények (1971. október). Hargita Megye Szocialista Művelődési és Nevelési Bizottsága – Székelykeresztúri Múzeum, Csíkszereda, 1974. 419–430.
9. Móricz Zsigmond Rózsa Sándor-regényeinek irodalmi előzményei és folklórösszefüggései. In: Láng Gusztáv – Szabó Zoltán (szerk.): *Irodalomtudományi és stilisztikai tanulmányok*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1981. 38–62.
10. Megjegyzések az V-VIII. osztályos tankönyvek folklóranyagához. In: Szabó Zoltán (szerk.): *Tanulmányok nyelvről, irodalomról*. BBTE Filológia Kar Filológiai Tanszék, Kolozsvár, 1992. 137–158.
11. Farsangi alakoskodó játékok Krasznán. In: Barabás László – Pozsony Ferenc – Zakariás Erzsébet (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 4. Erdélyi és partiumi farsangok*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 1996. 244–256.
12. Karácsonyi kántálás Krasznán. In: Pozsony Ferenc (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 6*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 1998. 117–128.
13. [Újraközlés.] Népdal és népballada Krasznán a hatvanas években. In: Szabó Zsolt (szerk.): *Szilágysági magyarok*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest–Kolozsvár, 1999. 203–214.

14. [Újraközlés.] Farsangi alakoskodó játékok Krasznán. In: Szabó Zsolt (szerk.): *Szilágysági magyarok*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest–Kolozsvár, 1999. 215–224.
15. [Újraközlés.] Karácsonyi kántálás Krasznán. In: Szabó Zsolt (szerk.): *Szilágysági magyarok*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest–Kolozsvár, 1999. 225–234.
16. [Újraközlés.] Krasznai fiatalok fonóbeli játéka. In: Dukrét Géza (szerk.): *A műemlékvédelem fölöttébb szükséges voltáról*. (Partiumi Füzetek, 23.) Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság, Nagyvárad, 2003.
17. [Újraközlés.] Népdal és népballada Krasznán a hatvanas években. In: Sipos Gábor (szerk.): *Kraszna. Helyismereti tanulmányok*. Cserey Farkas Társaság, Kraszna, 2005. 57–70.
18. [Újraközlés.] Karácsonyi kántálás Krasznán. In: Sipos Gábor (szerk.): *Kraszna. Helyismereti tanulmányok*. Cserey Farkas Társaság, Kraszna, 2005. 74–83.
19. [Újraközlés.] Farsangi alakoskodó játékok Krasznán. In: Sipos Gábor (szerk.): *Kraszna. Helyismereti tanulmányok*. Cserey Farkas Társaság, Kraszna, 2005. 84–94.
20. [Újraközlés.] Krasznai fiatalok fonóbeli játéka. In: Sipos Gábor (szerk.): *Kraszna. Helyismereti tanulmányok*. Cserey Farkas Társaság, Kraszna, 2005. 95–101.
21. [Újraközlés.] Népköltészeti elemek és jellegzetességek Ady költészetében. In: Muzsnay Árpád (fel. kiad.): *Évfordulós tanácskozások: 2002–2004*. Ady Endre, Páskándi Géza, Szilágyi Domokos, II. Rákóczi Ferenc, Móricz Zsigmond. Rend. és kiad. Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Partiumi Alelnöksége és a Szatmárnémeti Kölcsey Kör, Szatmárnémeti, 2005. 32–42.

Folyóiratokban megjelent cikkek

22. Ismeretlen Kölcsey-levél. *Igaz Szó* II. (1954) 12. 152–153.
23. Adalékok a román–magyar népköltészeti kapcsolatok kérdéséhez. (Motívum- és balladaátvétel a román folklórból.) *Studia Universitatis Babeş–Bolyai. Series Philologia*. VII. (1962) 2. 67–81.
24. Contribution à la question de l'origine du type de ballade de la belle-mère cruelle. *Acta Ethnographica* XIV. (1965) 1–2. 191–195.

25. Petőfi „alku”-jának három erdélyi változata. *Ethnographia* LXXVII. (1966) 4. 568–569.
26. Rejtőző mesék. *Korunk* XXV. (1966) 2. 254–255.
27. Újabb adatok Az eladott lány balladájának erdélyi elterjedéséhez. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XI. (1967) 1. 121–127.
28. Számontartandó népmesetípus. *Utunk* XXII. (1967) 32. 2.
29. Boccaccio-téma egy krasznai mesében. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XII. (1968) 2. 303–307.
30. Egy vers és folklór-összefüggései. *Igaz Szó* XVII. (1969) 12. 1035–1042.
31. Krasznai mese. *Korunk* XXVIII. (1969) 11. 1613–1614.
32. Párbeszéd az olvasóval. [Kérdez Geréd Gábor, válaszol Mitruly Miklós. A népköltészeti gyűjtés módszereiről.] *Falvak Dolgozó Népe* XXVI. (1970) 25. 4.
33. Móricz Zsigmond népköltészeti ismeretei. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XVII. (1973) 1. 133–147.
34. Nagyothalló emberek komikus válaszai magyar népi elbeszélésekben. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XVII. (1973) 2. 335–337.
35. A mesei optimizmusról és a halálról. *Utunk* XXXI. (1976) 43. 2.
36. Tollba mondott önéletrajz és írói alakítás. [A boldog ember c. regényről.] *Igaz Szó* XXVI. (1978) 4. 348–351.
37. Prózai epikus szájhagyományunk huszonöt éve. *Korunk* XL. (1981) 7–8. 553–558.
38. A szerelmi tematika megjelenése a népi lírában. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XXX. (1986) 1. 19–26.
39. Népdal és népballada Krasznán a hatvanas években. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XXXVI. (1992) 1. 39–51.
40. Farsangi alakoskodó játékok Krasznán. *Művelődés* L. (1997) 7–8. 22.
41. Krasznai fiatalok fonóbeli játécai. *Hepehupa* I. (2002) 2. 79–83.
42. Népköltészeti elemek és jellegzetességek Ady költészetében. *Ethnographia* CXIV. (2003) 3–4. 207–220.
43. A húsvéti ünnepkör Szilágysomlyón. *Hepehupa* II. (2003) 2. 83–89.
44. A szilágysági folklór kutatás története. *Hepehupa* II. (2003) 3. 84–86.

Recenziók

45. Nagy Lajos: Kiskunhalom, falu. [Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1955.] *Utunk* XI. (1956) 9. 3.
46. Székely népmesék – románul. [*Nunta tatine-meu. Basme și povestiri secuiești*. În românește de Ion Crișan. Prefață de Corneliu Bărbulescu. Editura Tineretului, București, 1962.] *Korunk* XXII. (1963) 1. 129–130.
47. Adrian Fochi: Miorița. Tipologie, circulație, geneză, texte. [Cu un studiu introductiv de Pavel Apostol. Ed. Academiei RPR, București, 1964.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* IX. (1965) 1. 200–204.
48. Két népköltészeti kiadvány. [Aranyhajú testvérek. Romániai népmesék. Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1964. Jávorfá-muzsika. Népballadák. Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1965.] *Korunk* XXIV. (1965) 10. 1463–1467.
49. Többet ésszel. [Többet ésszel, mint erővel. Mesék, tréfák, anekdoták a romániai magyar népköltészetből. Válogatta, a bevezetőt írta és a jegyzeteket összeállította Vöö Gabriella. Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1969.] *Utunk* XXIV. (1969) 29. 8.
50. Magyarverőmonostori népköltészet. [A szöveggyűjtemény Olosz Katalin, a dallamgyűjtemény Almási István munkája. Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1969.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XIV. (1970) 1. 225–228.
51. Magyarózd szellemi néprajza. [Horváth István: Magyarózd toronyaljja. Írói falurajz. Dacia Könyvkiadó, Bukarest, 1971.] *Utunk* XXVII. (1972) 8. 2.
52. Háromszéki népballadák. [Albert Ernő és tanítványai gyűjteménye. Faragó József bevezetőjével és jegyzeteivel. Szerkesztette Albert Ernő és Faragó József. A dallamokat magnetofonszalagról lejegyezte és s. a. r. Szenik Ilona. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1973.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XIX. (1975) 2. 234–235.
53. Kibédi népballadák. [Gyűjtötte, bevezetővel és jegyzetekkel ellátta Ráduly János. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1975.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XX. (1976) 1. 118–119.
54. Rózsa királyfi. [Berekméri Sándor gernyeszegi meséi. Gyűjtötte, a bevezető tanulmányt írta és jegyzetekkel ellátta Szabó Judit. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1977.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* XXII. (1978) 2. 232–234.

55. Édesanyám sok szép szava. [Ádám Joakimné Kurkó Julianna énekei. Albert Ernő gyűjtése. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1989.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények XXXIII.* (1989) 2. 194–195.
56. Igaz ember igazat szól. [Közmondások a romániai magyar folk-lórból. Közzéteszi Vöő Gabriella. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1989.] *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények XXXIV.* (1990) 1. 102–103.
57. Kinek szól a kakukk? [Asztalos Lajos: Kinek szól a kakukk? Galego, baszk és portugál népmesék. (Rajzok és borító: Krisztya Imre.) Tinivár, Kolozsvár, 1998.] *Könyvesház* (1999) 1. 38.

Szakdolgozatok irányítása

58. Kiss József: *Vistai lakodalom*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1963.
59. Olosz Katalin: *Gyerőmonostor népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1963.
60. Voloncs Rozália: *Kilyénfalva lakodalmi szokásai*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1963.
61. Bodor József: *Maroshévízi népmesék*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1964.
62. Boldizsár Zeyk Imre: *Lakodalmi szokások Tordaszentlászlón*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1964.
63. Kurkó Szekernyész Irén: *A népköltészet hatása Móricz Zsigmond irodalmi tevékenységére munkásságának harmadik szakaszában*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1964.
64. Rechita Hajnal Mária: *Mikháza község népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1965.
65. Osváth Imre: *Szászesávás népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1965.
66. Papp Mária: *Désházi lakodalmas*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1966.
67. Ráduly János: *Kibéd népballada-költészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1966.
68. Végh Ilona: *Locsolás, tojás, virág- és zöld ág ajándékozás Énlakán*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1966.
69. Szabó Judit: *Egy gernyeszegi mesemondó és hét meséje*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1967.
70. Török Árpád: *Kisgalambfalva népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1967.
71. Némethné Bartha Irén: *Disznajó lakodalmi szokásai*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1969.

72. Gellért Sándor: *Román–magyar kölcsönhatás Apanagyfalu népdalköltészetében*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1970.
73. Ádám Klára: *Mesemondás Gidófalván*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1971.
74. Demény István Pál: *Kerekes Izsák (balladamonográfia)*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1972.
75. Kiss István György: *Gálospetri népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1975.
76. Oláh Rozália: *Nagyvarjas népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1975.
77. Barra Ildikó: *A természeti kezdőképek a magyar népdalban*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1976.
78. Lukács B. Erzsébet: *Zetelaka népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1977.
79. Bíró Enikő: *A máréfalvi népköltészet*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1978.
80. Gagy József: *Firtosalji mondák*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1978.
81. Székely Jolán Ágnes: *Gyergyócsomafalva verses-énekes népköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1978.
82. Takács Gyöngyi: *Magyarlapád és Bece verses-énekes népköltészete (dalok, balladák, szokásköltészet)*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1978.
83. Márton Katalin *Házassággal és lakodalommal kapcsolatos szokások Magyardécsén. Néprajzi leírás, terminológia, folklórszövegek*. [Társírányító: Dr. Péntek János.] BBTE, BTK, Kolozsvár, 1979.
84. Pozsony Ferenc: *Feketeügy vidékének magyar népballadaköltészete*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1981.
85. Réthi Emese-Márta: *A parajdi énekes népköltészet*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1983.
86. Tapodi Susana-Monica: *Tasnádi gyermekfolklór*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1984.
87. Kelemen Tekla: *A magyar népballadák szimbolikája*. BBTE, BTK, Kolozsvár, 1986.
88. [„(...) két székely falu népköltészetét dolgozta fel Zsigmond Ibolya, Mitruly Miklós neveltje.”²]

Összeállította Czégényi Dóra

² Balogh Edgár: *Végzősök. Utunk XLIII.* (1988) 31. 4. Az újságcikkben említett szakdolgozat kézirata jelenleg nem lelhető fel a kolozsvári BTK archívumában. [Szerk. megj.]